

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ
В СОФИЙСКА ОБЛАСТ
/2011 – 2015 г./**

**ГОДИШЕН МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД
за 2011 година**

**Звено за мониторинг и оценка към
Областна администрация на Софийска област
София, 2012 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Резюме

II. Въведение

1. Цели на извършеното наблюдение през отчетния период и на годишния мониторингов доклад
2. Документална основа
3. Приоритетни сфери, направления и мерки – обект на наблюдение през отчетния период
4. Методи на наблюдение
5. Отговорности на ЗМО, кой и кога е изготвил годишния доклад.

III. Извършени дейности по мониторинг и постигнати резултати на изпълнението на Стратегията

1. Извършени дейности по мониторинг на Областната стратегия
2. Кой, кога и как е извършил наблюдението
3. Наблюдавани индикатори
4. Приоритетни целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в Софийска област
5. Извършени дейности и резултати от мониторинга през 2011 г. по изпълнението на Областната стратегия
6. Постигнати резултати

IV. Общ преглед на напредъка на Областната стратегия

Представяне на постигнатите резултати

V. Изводи и препоръки от мониторинга

1. Изводи
2. Препоръки

I. РЕЗЮМЕ

Настоящият годишен мониторингов доклад за Софийска област е етап от процеса на стратегическо планиране на социалните услуги, заложи в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в областта /2011-2015 г./.

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в Софийска област е разработена като секторна политика в областта и е представена за обсъждане и одобрение в Областния съвет за развитие. Тя е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни от областта – областна администрация, общински администрации и съвети, териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане (АСП), местни структури на централната държавна власт, доставчици на социални услуги и местни граждански организации (НПО). Стратегията е разработена с подкрепата на Областна администрация на Софийска област и е координирана от Регионалната дирекция „Социално подпомагане“ (РДСП) София област с техническа помощ от страна на експерти от експертите от УНИЦЕФ.

Стратегията задава както областната рамка, така и параметрите на социалните услуги във всяка от общините на територията на областта. В географско отношение стратегията покрива всичките 22 общини на територията на областта.

Областната стратегия е основа за разработване на Общински стратегии за развитие на социалните услуги в конкретните общини.

Областната стратегия за развитие на социалните услуги (2011-2015 г.) е утвърдена от Областния съвет за развитие на Софийска област като неразделна част към актуализираната стратегия за развитие на Софийска област. Стратегията е приета на редовно заседание на Областния съвет за развитие на Софийска област с протокол от 29.10.2010 г. Разработването на Областната стратегия е координирано от областен оперативен екип, назначен със Заповед № ОА-186/26.04.2010 г. (изм. със Заповед № ОА0281/28.08.2012 г.) на Областния управител на Софийска област. Изготвянето ѝ е на база проучване на ситуацията, обхващаща периода от 2007 г. до средата на 2010 г.

Създаването и приемането на Областна стратегия за социални услуги в Софийска област изразява стремежа на всички участници да допринесат за развиването на модерна социална политика в областта. Тази стратегия изразява желанието за създаване на условия за пълноценна реализация чрез грижа и подкрепа за местните общности, групи, индивиди в риск, защото реализацията е право на всеки един и допринася за развитието на общностите. Тя подкрепя съхраняването, поддържането и установяването на жизнени общности и интеграцията на всяко дете и възрастен в тях. За постигането на тези цели областната стратегия предвижда развиването на модерна, ефективна система от социални услуги, които поставят в своя център ползвателя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество.

Мониторингът се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни – Областна администрация, общините, Регионалната дирекция за социално подпомагане (РДСП), дирекциите „Социално подпомагане“, доставчиците на услуги.

Мониторинговият доклад е изготвен от основния екип на Звено за мониторинг, сформирани със Заповед № ОА-282/28.08.2012 г. на Областен управител на Софийска област.

II. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Цели на извършеното наблюдение през отчетния период и годишния мониторингов доклад

Основна цел на мониторинговия доклад е обобщаване на резултатите от наблюдението на изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Софийска област през 2011 г. и изготвяне на препоръки за следващия период на мониторинг.

Конкретни цели и задачи на системата за мониторинг и оценка през отчетния период са:

- Да осигури системно актуализиране на Областната стратегия, подобряването на политиките за социално включване и постоянното усъвършенстване на социалните услуги и мерки чрез:
- Предоставяне на конкретни препоръки за актуализиране на цялостната Стратегия по отношение на избраните приоритетни направления, дългосрочни и конкретни цели на интервенцията;
- Препоръки и текуща, актуална информация за оперативно препланиране на дейностите и следващите етапи от изпълнението на предвидените дейности – социални услуги и мерки;
- Системна обратна връзка от потребителите и доставчиците на услуги и препоръки за подобряване на вида и качеството на услугите в съответствие с реалните групови и индивидуални потребности;
- Консултации и методическа помощ за усъвършенстване и подобряване на качеството на социалните услуги по места;
- Събиране на информация за обема и преките резултати от осъществявани дейности/ услуги;

В съответствие с тези цели и задачи, изграждането и функционирането на цялостна Система за мониторинг и оценка дава реални, практически ползи за общините и структурите, които изпълняват Стратегията. Препоръките за промени, постоянният поток от информация и обратната връзка от целевите потребители на услугите, осигурен от Системата за мониторинг и оценка са задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.

2. Документална основа

Заповед № ОА-282/28.08.2012 г. на Областния управител на Софийска област за състав на Звеното за мониторинг и оценка. В основния екип на звеното влизат експерти от Областна администрация на Софийска област, експерти от Регионална дирекция “Социално подпомагане” – София и представители от неправителствения сектор;

22^{-те} Общински стратегии за развитие на социалните услуги на общините на територията на Софийска област;

Годишните планове за развитие на социалните услуги на общините от Софийска област за 2011 г.

3. Приоритетни сфери, направления и мерки – обект на наблюдение през отчетния период

Обект на наблюдение са всички социални услуги на територията на Софийска област – Делегирана държавна дейност, резидентен тип и услуги в общността.

Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца.

Приоритетно направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

4. Методи на наблюдение

Събиране на статистическа информация

Преглед на документация

5. Отговорности на ЗМО, кой и кога е изготвил годишния доклад.

Годишният доклад е изготвен от екипа на Звеното за мониторинг и оценка, сформирани със Заповед № ОА – 282/ 28.08.2012г. на Областен управител на Софийска област. В основния екип на звеното влизат експерти от Областна администрация на Софийска област, експерти от Регионална дирекция “Социално подпомагане” – София и представители от неправителствения сектор;

III. ДЕЙНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ

1. Извършени дейности по мониторинга на стратегията

- ✓ Събиране и преглед на документация
- ✓ Предоставяне на консултации и методическа помощ
- ✓ Заседания на основния и разширен екип на Звеното за мониторинг

2. Кой е извършил наблюдението

Наблюдението е извършено от Звеното за мониторинг, сформирани със Заповед № ОА – 282/ 28.08.2012г. на Областен управител на Софийска област.

3. Наблюдавани индикатори

- ✓ Базови индикатори
  - Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца
  - Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.
  - Грижа за старите хора за по – добър и достоен живот
- ✓ Ключови индикатори
  - Деинституционализация на грижите за деца и предприетите мерки за развитие на нови социални услуги.
  - Мерки за популяризиране и развитие на приемната грижа в Софийска област.

- Създаване на условия за социално включване/интегриране на хора в неравностойно положение и уязвими групи
- Разширяване на мрежата от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора

4. Приоритетни целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в Софийска област

Наблюдаваните социални услуги са насочени към:

- Уязвими семейства с деца в риск;
- Деца, отглеждани в специализирани институции;
- Деца в риск, включително необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище;
- Хора с увреждания;
- Етнически общности в неравностойно положение, които живеят в социална изолация и структурна бедност;
- Хора в риск от всички целеви групи, живеещи в изолирани малки населени места, без достъп до социални и др. услуги;
- Стари хора, със специален фокус към самотно живеещите в изолирани селски райони.

5. Извършени дейности и резултати от мониторинг през 2011 г. по изпълнение на Областната стратегия

В процеса на извършване на мониторинга бяха наблюдавани изброените по-долу съществуващи 26 услуги държавно делегирана дейност и общински дейности на територията на Софийска област:

➤ Услуги в общността 11 бр., от които:

ЦОП – гр. Долна Баня, гр. Ихтиман и гр. Пирдоп;

ДЦВХ – гр. Драгоман, гр. Елин Пелин, с. Раковица, община Елин Пелин и гр. Правец;

ЦСРИДЛ – гр. Самоков;

ЦСРИДУ – гр. Ихтиман;

КЦДЖТН – гр. Драгоман;

ДЦРДУ – гр. Костинброд.

➤ Услуги в общността - резидентен тип:

ЗЖ за младежи, напускащи ДДЛРГ – с. Гурмазово, община Божурище;

ЗЖВХФУ – с. Калотина, община Драгоман и гр. Правец;

ЗЖЛПР – с. Дружево, община Своге.

➤ Специализирани институции:

ДДУИ – с. Видраре, община Правец;

ДДЛРГ от 3 до 7 г. – с. Гурково, община Ботевград;

ДДЛРГ от 7 до 18 г. – гр. Долна Баня, с. Доганово, община Елин Пелин и с. Разлив, община Правец;

ДСХ – гр. Ботевград, гр. Етрополе, гр. Самоков и с. Ковачевци, община Самоков;

ДВХСН – гр. Пирдоп;

ДЛПР – с. Лакатник, община Своге.

➤ **други услуги**

Домашен социален патронаж

➤ **Предоставяне на социални услуги в общността, чрез изпълнение на проекти:**

Проект “Обществена трапезария”;

Проект “Подкрепа за достоен живот”;

Проект “Социален асистент” и “ Домашен помощник”;

6. Постигнати резултати

- Събрана бе информация от компетентните органи по изпълнение на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Софийска област;
- Преглед на приетите решения на общинските съвети за приемане на общинските стратегии;
- Информация от общините в Софийска област за приетите общински стратегии за развитие на социалните услуги и годишните планове;
- Информация от общините: Правец, Ботевград и Самоков за предприетите мерки за деинституционализация на ДДУИ - с. Видраре, община Правец; ДДЛРГ- с. Гурково; ДДЛРГ - гр. Долна Баня; ДДЛРГ – с. Разлив;
- Анализ на извършената оценка от РЗИ – Софийска област за здравните потребности на децата и младежите настанени в ДДУИ «Свети Пантелеймон» - с. Видраре;
- Информация от РИО – Софийска област за мерките и програмите за обучение и интегриране на деца с увреждания в учебните заведения на Софийска област;
- Информация от Д»РСЗ» – София за пазара на труда в Софийска област през 2011 г.;
- Информация от директорите на Дирекции «Социално подпомагане» в Софийска област за развитието на приемната грижа;
- Преглед на приетите общински стратегии и планове през 2011;
- Обобщени резултати, направени изводи и препоръки.

IV. ОБЩ ПРЕГЛЕД В НАПРЕДЪКА НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ

Представяне на постигнатите резултати

В процеса на подготовка на мониторинговия доклад за 2011 г. беше направен преглед на приетите общински стратегии и планове за развитие на социалните услуги. През 2010 – 2011 г. са приети 18 общински стратегии и 17 годишни планове.

През 2011 г. по отношение изпълнението на Областна стратегия за развитие на социалните услуги 2011-2015 г. е извършено:

- 2 новоразкрити социални услуги /Дом за стари хора – гр. Ботевград, с капацитет 60 потребители на социалната услуга, Дневен център за възрастни хора гр. Елин Пелин по Проект №BG051001-5-206-003 от Фондация “Социални норми” /;
- 1 социална услуга с увеличен капацитет по Проект /Защитено жилище за възрастни хора с физически увреждания с. Калотина от 8 на 14 потребители чрез реализиране на проект по ОПРЧР /;
- 3 нови социални услуги, за които е извършена подготовка /ремонт и оборудване на сградите/ и предстои разкриването им през 2013г. в община Етрополе;
- По отношение процеса на деинституционализация на специализираните институции е намален капацитетът на ДДЛРГ „Св. Иван Рилски” с. Разлив”, ДДРЛГ “К. Ляпчева“ гр. Долна Баня;
- Подобро са условията за самостоятелен живот в домашна среда на възрастни хора, самотно живеещи и хора с увреждания чрез използване услугите на Домашен социален патронаж, Домашен помощник, Социален и Личен асистент;
- Работи се в посока на надграждане на знания и формиране на трайни умения за интегрирането на децата, уязвимите групи и възрастните хора в обществото;
- Повишава се квалификацията на всички служители, работещи с деца и за деца, с добре обучен и квалифициран персонал.

Избраните за наблюдение приоритетни направления за съдържанието на социалните услуги включват:

Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца.

Превенцията за деца и семейства в риск са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата, превенция на изоставянето и настаняването на деца в СИ; развитие на приемна грижа и осиновяване; работа с деца с поведенчески проблеми, асоциалното поведение и насилие; закрила на деца, жертви на насилие, малтретиране и negliжиране; съдействие на деца, отпаднали или в риск да отпаднат от училище.

Деинституционализацията на грижите за деца ще донесе коренната промяна в социалните услуги в Софийска област, закриване и трансформиране на специализираните институции за деца в рамките на Стратегията. Деинституционализацията се осъществява чрез развитието на максимално широка мрежа от услуги с цел извеждане на децата от специализираните институции, превенция на изоставянето и подкрепа за семействата в риск за подобряване на грижата за децата в семейството.

Обща цел: Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции.

Конкретна цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство;

Мерки за популяризиране и развитие на приемната грижа в Софийска област.

Социална услуга в общността "Приемна грижа" е отглеждане и възпитаване в семейна среда на дете, което е настанено в семейство на роднини или близки или в приемно семейство. Потребители на услугата са деца, настанени в СИ; деца в риск (жертви на трафик, насилие, които се налага спешно да се изведат от семейства и други подобни случаи); деца, лишени от родителска грижа за определен период от време.

Дейности на услугата:

- Информационни кампании, проведени във всички общини на Софийска област;
- Оценяване и обучение на приемни семейства
- Одобрение на кандидатите за приемни родители
- Наблюдение и подкрепа.

Констатиращи резултати:

- Създадени са условия за повишаване на нивото на информираност на населението на областта по въпросите на приемната грижа.
- Тенденция за увеличаване на броя на приемните семейства
- Проведени информационни кампании в общините: Ботевград, Елин Пелин, Горна Малина, Мирково, Етрополе, Костинброд, Божурище, Самоков, Своге, Ихтиман, Правец, Сливница, Драгоман и Пирдоп. Кампаниите са проведени от ДСП съвместно със ИСДП, УНИЦЕФ и Фондация "За нашите деца" Брой кандидати за приемни семейства: 20, в т.ч:
  - брой обучени приемни семейства – 19 бр.
  - за доброволна приемна грижа – 9 бр.
  - за професионална приемна грижа – 11 бр.
  - брой утвърдени приемни семейства – 19 бр.
  - брой реинтегрирани деца в приемни семейства - 15 бр.
- През 2011г. е започнало реализиране на Проект "И аз имам семейство" по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2007-2013 г., схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG 051PO001-5.2.11 "Приеми ме" в общините Ботевград и Правец.

Конкретна цел 1.2. Предприети мерки за изграждане на алтернативни социални услуги

По тази цел наблюдението е обхванало закриването и реструктурирането на ДДУИ «Свети Пантелеймон» - с. Видраре, община Правец; ДДРЛГ «Св. Иван Рилски» с. Разлив; ДДРЛГ «Надежда» с. Гурково; ДДРЛГ «К. Ляпчева» гр. Долна баня.

Наблюдаваните услуги са: ДДУИ «Свети Пантелеймон» - с. Видраре, община Правец; ДДРЛГ «Св. Иван Рилски» с. Разлив; ДДРЛГ «Надежда» с. Гурково; ДДРЛГ «К. Ляпчева» гр. Долна баня.

Извършени дейности:

Ключова цел в стратегията на община Правец е закриване и пререструктуриране на специализираните институции за деца, функциониращи на територията на общината и предоставящи социални услуги на институционално ниво, чрез Проект «Детство за всички».

По проект «Детство за всички» са извършени следните дейности:

Оценка на потребностите на 59 деца и 33 младежи от ДДУИ: «Св. Пантелеймон» - с. Видраре. За всяко оценено дете / младеж е извършена оценка на състоянието, възможностите, индивидуалните потребности, необходимостта от медицински грижи, препоръчани са резидентни и съпътстващи услуги. В изготвяне на оценките за децата е участвал и лекар от Регионална здравна инспекция – Софийска област, определен със заповед на Директора, който да проследи изпълнението на набеязаните медицински грижи. През м. април 2011 г. за всички деца от дома е организирана консултация с детски невролог, която е вписана в ЛАК.

Представена е информация за актуалното положение на 84 деца / младежи от ДДУИ, чрез Дирекция «Социално подпомагане» по последния известен адрес на родителите им, с цел изследване на желанията и възможностите на семействата да подържат контакт с тях.

Оценени са желанията и възможностите на родителите и семействата на децата / младежите от ДДУИ «Св. Пантелеймон», с. Видраре.

Осигурена е възможност от Регионален инспекторат по образование – Софийска област за интегрирано обучение на 14 деца от ДДУИ «Свети Пантелеймон» в ОУ «Васил Левски» - с. Видраре, община Правец.

Предприети мерки от общините за разкриване на алтернативни социални услуги:

Община Правец

Подготовка за разкриване на Център за настаняване от семеен тип, Защитено жилище и Център за социална рехабилитация и интеграция:

- Със свое решение Общински съвет - Правец е дал съгласие Община Правец да кандидатства за получаване на безвъзмездно финансиране по реда и начина, определени от Държавен фонд «Земеделие» - Разплащателна агенция и Министерство на земеделието и храните, с проект «Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск в Община Правец» за:

- Изграждане на Център за настаняване от семеен тип за деца с умствена изостаналост с капацитет 14 деца над 3 годишна възраст (12 деца от специализираните институции и допълнителни 2 места за настаняване на деца / младежи от общността по спешност) и благоустройство на прилежащото му дворно пространство в гр. Правец.

- Изграждане на 1 брой Защитено жилище за младежи с умствена изостаналост с капацитет 8 потребители и благоустройство на прилежащото му дворно пространство в с. Видраре, община Правец.

- Изграждане на 1 брой Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и благоустройство на прилежащото му дворно пространство в гр. Правец.

Община Ботевград

Проект № BG161PO001/1.1-12/2012/016 - «Ние сме част от вас»Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ «Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск», приоритетна ос 1 «Устойчиво и интегрирано гражданско развитие», операция 1.1: «Социална инфраструктура», реализиран в община Ботевград. Проектът ще обхване 28 деца, разпределени в два Центъра за настаняване от

семеен тип /ЦНСТ/, всеки с по 14 потребители. Чрез проекта се изпълняват изискванията за изграждане на материална база за ЦНСТ, осигуряват се необходимите стандарти за качествено предлагане на социалната услуга и обезпечаване изграждането на сграден фонд, отговарящ на санитарно-хигиенните и екологични норми.

Община Самоков

Проект по Оперативна програма „Регионално развитие” № BG 161PO 001/1.1-12/2011/ 062 “Подкрепа за деинституционализация на социални институции предлагащи услуги за деца в риск” МРРБ. Проектът се реализира от община Самоков - изграждане на Център за настаняване от семеен тип с капацитет 12 деца + 2 деца от общността по спешност. Договор е подписан на 22.08.2012 г. на стойност 814 428.08 лв. със срок за изпълнение 24 месеца.

Приоритетно направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.

Усилията са насочени към развитие на местните общности в неравностойно положение и уязвимите изключени групи, съхраняване на човешкото достойнство и социалната справедливост. Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на подкрепа за пълнолетните лица в неравностойно социално положение, чрез осигуряване на достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не са принудени да напускат своя собствен дом и общност, а да подобрят достъпа си до здравни услуги и образование, да получат шанс за интегриране на пазара на труда.

Обща цел: Да се създадат условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в Софийска област.

Наблюдавани услуги:

Услуги в общността:

ЦСРИДЛ – гр. Самоков;

ЦСРИДУ – гр. Ихтиман;

Услуги в общността - резидентен тип

ЗЖВХФУ – с. Калотина, община Драгоман и гр. Правец;

ЗЖЛПР – с. Дружево, община Своге.

Специализирани институции:

ДВХСН – гр. Пирдоп;

ДЛПР – с. Лакатник, община Своге.

Предоставяне на социални услуги в общността, чрез изпълнение на проекти:

Проект “Подкрепа за достоен живот”;

НП “АХУ” дейност “ Личен асистент”;

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Наблюдението обхваща създаването на условия за предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите,

отличаващи се с домашна атмосфера са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот.

Обща цел: Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места на Софийска област

Наблюдавани услуги

Домашен социален патронаж

Услугата е предназначена за лица, навършили пенсионна възраст и се финансира от общинския бюджет.

Социалните услуги, които предлага “Домашен социален патронаж” продължават да бъдат най-предпочитани. През 2011 г. на територията на Софийска област функционират 21 Домашни социални патронажи, като такъв не е разкрит и не функционира на територията на Община Челопеч.

Обществени трапезарии

Ползватели на услугата са:

- Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;
- Лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях;
- Самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии /пенсии за осигурителен стаж и възраст; пенсии за инвалидност; наследствени пенсии; пенсии, несвързани с трудова дейност /.

Услугата се финансира от Фонд „Социална закрила” към МТСП. В Софийска област през 2011 г. услугата се предоставя в общините Ботевград, Ихтиман, Костенец, Долна Баня, Правец, Копривщица, Етрополе, Самоков. Община Етрополе е осигурила възможност за продължаване дейността на създадената “Обществена трапезария” и след приключване на проекта със средства от общинския бюджет.

Отчита се необходимостта от разкриване на услугата в други общини, предвид наличието на голям брой ползватели от целевите групи на услугата.

Дневен център за стари хора

В Софийска област са разкрити и функционират 4 бр. ДЦВХ делегирана от държавата дейност – гр. Драгоман, с. Голяма Раковица, община Елин Пелин и гр. Правец. През 2011г. е създаден Дневен център за възрастни хора в гр. Елин Пелин по Проект №BG051001-5-206-003- С-0001 от Фондация “Социални норми”.

Разкрити нови услуги

Дом за стари хора – гр. Ботевград, с капацитет 60 потребители на социалната услуга;

Създаден Дневен център за възрастни хора в гр. Елин Пелин по Проект №BG051001-5-206-003 от Фондация “Социални норми”;

Увеличен е капацитетът на Защитено жилище за възрастни хора с физически увреждания с. Калотина от 8 на 14 потребители чрез реализиране на проект по ОПРЧР.

V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Изводи от мониторинга

Настъпилите промени в институционалната, нормативната и обществената среда, както и необходимостта от по-силно интегриране на процесите в сферата на социалната политика, определят рамката на действията на ОСРСУ в Софийска област.

Визията и стратегическите цели, определени в ОСРСУ на Софийска област, запазват своята актуалност. Рамката на заложените приоритети съответства на проблемите и нуждите на целевите групи.

Като цяло инструментите на социалната политика отговарят на нормативните изисквания, съобразени с икономическото и социалното състояние на областта. Спазват се стандартите и критериите за качеството на предоставяните социални услуги.

Наблюдава се положителна тенденция на добро сътрудничество между всички заинтересовани страни в социалната сфера.

Местните власти поемат основната отговорност за изпълнението на мерките за социално включване и развиват интегрирана политика за подкрепа на децата и лицата чрез комбиниране на различни видове социални услуги.

През 2011г. в Софийска област се засилва ролята на общините с най-добре развити социални услуги:

- община Правец, община Драгоман - най-добре развити социални услуги през 2011г.;
- община Ихтиман /ЦСРИ и ЦОП/ през 2011г. следва тенденция на активно участие в процеса на предоставяне на социални услуги за деца на територията на общината;
- община Етрополе запазва определена устойчивост и стремеж към разкриване на нови социални услуги и влагане на общински финансов ресурс за изграждане на материална база; реализиране на добра социална политика чрез осигуряване на безплатен достъп до услугите, които предоставят детските заведения;
- три общини: Ботевград, Правец и Самоков реализират значителен напредък през 2011 г. в предприемането на адекватни действия в посока разкриване на алтернативни услуги с цел деинституционализация;
- На територията на 21 общини в Софийска област през 2011г. се предоставя услугата Домашен социален патронаж с изключение на община Челопеч;
- В общините Ботевград, Ихтиман, Костенец, Долна Баня, Правец, Копривщица, Етрополе, Самоков се предоставя услугата Обществена трапезария. Община Етрополе е осигурила възможност за продължаване дейността на създадената “Обществена трапезария” и след приключване на Проекта със средства от общинския бюджет;
- На територията на 2 общини в Софийска област – Костинброд, Костенец е реализиран проект „Социален асистент и домашен помощник”.
- На територията на всички общини в Софийска област е реализиран проект „Подкрепа за достоен живот”, който осигурява грижи в семейна среда на хора със здравословни проблеми.

2. Препоръки

- Да се изготви годишен план за календарната 2012 г., в който да бъдат взети предвид нуждите на потребителите и доставчиците на социални услуги за подобряване качеството на предлаганата от тях услуга;
- Да се осигурят възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики с цел развитие капацитета на екипите, ангажирани с управление на социалните услуги и на доставчиците;
- Да се въведе практика за осъществяване на индивидуална и групова супервизия, като елемент от системата за управление на човешките ресурси и като средство за подобряване качеството на предоставяните услуги;
- Да се изследват от общинските администрации потребностите при планиране вида и обхвата на социалните услуги;
- Да се засили работата по развитие на приемната грижа в Софийска област;
- Да продължи работата с цел закриване и реформиране на съществуващите специализирани институции за деца (ДДУИ “Св. Панталеймон” с. Видраре; ДДЛРГ “Надежда” с. Гурково; ДДРЛГ “Св. Иван Рилски” с. Разлив; ДДРЛГ “К. Ляпчева” гр. Долна баня);
- Да се осигури устойчивост на действащите социални услуги от типа Домашен социален патронаж, Домашен помощник, Социален и Личен асистент и през 2012г.;
- Да се разкрие услугата Домашен социален патронаж в община Челопеч, предвид нуждата от такъв вид услуга за населението;
- Да се продължи и през 2012г. предоставянето на услугата Обществена трапезария в общините от Софийска област;
- При разкриване на схема за безвъзмездно финансиране по ОП „РЧР“ за дейностите Домашен помощник, Социален и Личен асистент общините да се възползват и да кандидатстват за разкриване на услуги от подобен тип;
- Да продължи ефективното използване за финансиране от Структурните фондове на ЕС и усвояване на средства от различни национални и донорски програми в областта на социалните услуги;
- Да се осигури добро управление на наличните ресурси и стимулиране участието на всички заинтересовани страни;
- Да се разкрият междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от 1 община чрез изграждане на междуобщинско партньорство;
- Да се иницират и развият смесени междусекторни услуги и / или мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи;
- Общините да се насочат към разкриване на нови иновативни социални услуги за приоритетните целеви групи, които не съвпадат изцяло със стандартните държавно делегирани дейности;
- Да се разшири обхвата на предлаганите дейности според индивидуалните интереси на потребителите;
- Общините от Софийска област да се възползват от възможността за кандидатстване с проект по схемата за безвъзмездна финансова помощ „Помощ в дома”, приоритетна ос 5 „Социално включване и насърчаване на социалната икономика“;

- Да се осигурят условия за стимулиране и развитие на НПО сектора в сферата на социалните услуги;
- Въпреки развитите социални услуги в Софийска област, основния състав на ЗМО констатира не достатъчно разкрити социални услуги за хора с психични проблеми, предвид наличието на потребители от такава целева група, чийто потребности не могат да бъдат удовлетворени;
- В общините, в които предстои закриване на специализирани институции, да се осигури ефективно използване на сградния им фонд, с цел разкриване на нови социални услуги в общността.